

* قواعد درس هفتم _ افعال ناقصه *

*در زبان فارسی گاهی اوقات برای کامل کردن جمله از افعال کمکی مثل «است، بود، شد، ....» استفاده میکنیم.
معادل این افعال را در زبان عربی هم داریم.

*فعال ناقصه عربی افعالی هستند که به اول جملات اسمیه اضافه میشوند و تغییراتی را در آن جملات ایجاد میکنند.

فعال ناقصه عبارتند از «کان: بود، است / صار: شد، گردید / لیس: نیست / أصبح: شد، گردید . »

*وقتی یک فعل ناقصه به اول جمله اسمیه اضافه میشود، مبتدا را بعنوان اسم خودش مرفوع نگه داشته ولی خبر را بعنوان خبر خودش، منصوب میکند. (البته در صورتی که خبر از نوع مفرد باشد ☺)

الله عَفْوٌ ﴿الله: مبتدأ / عفوٌ : خبر﴾ كَانَ اللَّهُ عَفُورًا . ﴿الله: اسم كانَ / عفوراً : خير كانَ

علامت های مرفوع بودن یک اسم

(الف) اسمهای مفرد یا جمع مکسر یا جمع مؤنث سالم، برای مرفوع شدن آخرین حرف کلمه یکی از حرکات   یا   مسگر د.

ب) اسمهای مثنی (دوتایی) پرای مرفوع شدن، آخرشان علامت «ان» یا «تان» می‌آید. (مذکر و مؤنث)

ج) اسمهای جمع مذکور هم برای مرفوع شدن، آخرشان علامت « ون » میگیرد.

* علامتهای منصوب بودن یک اسم *

الف) در اسم های مفرد و جمع مکسر حرکت (—) یا (—') در آخرین حرف کلمه

ب) در اسمهای جمع مؤنث سالم حرکت (____) یا (____) در آخرین حرف کلمه

ج) در اسم های مثنی علامت (بین) یا (تین) در آخر کلمه

د) در اسم های جمع مذکور سالم علامت (بینه) در آخر کلمه

* انواع اسم افعال ناقصه *

* اسم افعال ناقصه مانند انواع فاعل به سه دسته تقسیم میشوند؛

۱_ اسم ظاهر: أصبح الجُوُ بارداً. الجو : اسم اصبح / بارداً : خبر اصبح

۲_ ضمير بارز: التلاميذ كانوا مُجذَّبِين. ضمير بارز « و » : اسم كان / مجذَّبِين: خبر كان.

۳_ ضمير مستتر : الله لَيْسَ ظالماً ضمير مستتر « هو » : اسم ليس / ظالماً : خبر ليس

***نکته مهم:** اگر اسمی قبل از افعال ناقصه آمده باشد، نمیتوانیم آنرا بعنوان اسم فعل ناقصه حساب کنیم هرچند که در معنی اینطور باشد. و در این موارد باید دنبال ضمير بارز یا ضمير مستتر بگردیم.

* انواع خبر افعال ناقصه *

* خبر افعال ناقصه مانند خبر جملات اسمیه به سه دسته تقسیم میشوند :

۱- خبر مفرد : يعني خبری که از نوع جمله یا شبه جمله نباشد. (هرچند که مثنی یا جمع باشه)
  صارَ الْبَيْتُ نظيفاً. «« نظيفاً : خبر « صار » از نوع خبر مفرد.
  أصبح الاطفالُ مسرورين. «« مسرورين : خبر « أصبح » ، از نوع خبر مفرد

۲- خبر جمله: يعني یک فعل بعنوان خبر افعال ناقصه قرار بگیرد.

كَانَ التَّائِسُ يَذْهَبُونَ إِلَى الْمَسْجِدِ. «« يَذْهَبُون: خبر کانَ از نوع جمله

۳_ خبر شبه جمله (جار و مجرور یا ظرف) : يعني جار مجرور یا ظرف نقش خبر بگیرد.

الاصدقاءُ كَانُوا فِي الْحَدِيقَةِ. «« في الحديقة : خبر کان، از نوع شبه جمله (جار و مجرور)

الغصافُورُ لَيْسَ فَوْقَ الشَّجَرَةِ. «« فوق : خبر ليس، از نوع شبه جمله (ظرف)

*نکات ترجمه‌ای *

۱_اگر فعل «کانَ» در مورد خداوند یا بیان یک حکم همیشگی و پایدار به کار رفته باشد، باید به معنی «است» ترجمه شود.

☞ کانَ اللَّهُ عَادِلًاً : خداوند عادل است. // کانَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًاً : انسان ضعیف است.

۲_اگر بعد از «کانَ» و مشتقات آن، یک فعل مضارع آمده باشد (با فاصله یا بدون فاصله) باید آن فعل مضارع را بصورت ماضی استمراری ترجمه کنیم.

☞ المُعْلَمُونَ كَانُوا يُدَرِّسُونَ : معلمان تدریس می کردند.

۳_اگر بعد از کانَ و مشتقات آن، یک فعل ماضی آمده باشد باید آن فعل ماضی را بصورت ماضی بعید ترجمه کنیم.

(در این حالت گاهی قبل از فعل ماضی حرف «قد» می آید که تاثیری در ترجمه نداره ☺)

☞ كُنْتُ قَدْ ذَهَبْتُ إِلَى الْقَرْيَةِ : به روستا رفته بودم.

۴_اگر بعد از کانَ و مشتقات آن، حرف «لِ» یا «عند» آمده باشد معمولاً بصورت مالکیت و داشتن چیزی در گذشته ترجمه میشود.

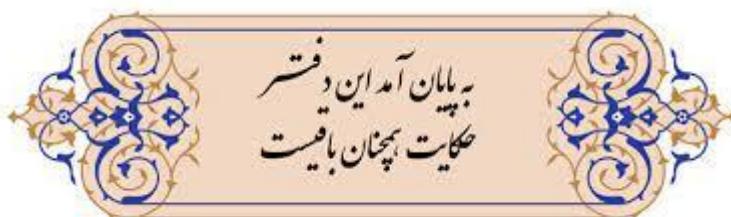
☞ کانَ لِي صَدِيقٌ حَنُونٌ : دوست مهربانی داشتم. // کانَ عَنْدَ الْمَعْلَمَ كَتَابٌ نَافِعٌ : معلم کتاب با ارزشی داشت.

۵_اگر فعل کمکی «ليسَ» همراه با حرف جر «لِ» باشد، به معنی «نداشتن» ترجمه میشود.

☞ لَيْسَ لِصَدِيقِي سَيَّارَةً : دوستم ماشینی ندارد.

* پایان *

 t.me/alarabi_alamdar

منابع:

۱_ قرآن کریم

۲_ عربی زبان قرآن ۲ (رشته ریاضی، تجربی)

۳_ عربی جامع (خیلی سبز)

*** قابل توجه همکاران محترم و دانش آموزان گرامی ***

۱_ استفاده از این جزوه برای کلیه افراد رایگان بوده و کسی حق خرید و فروش آن را ندارد.

۲_ هرگونه کپی برداری بدون ذکر منبع، شرعا و قانونا مجاز نمی باشد.

 @alarabi_alamdar